

[Gert Petersen.]

internationalt anerkendt og garanteret grænse. Dermed vil de europæiske sikkerhedsinteresser være tilgodeset, og det sidste grænseproblem i Europa, den sidste „blødende“ grænse, vil då være bragt ud af verden.

Det var en sådan politik, Danmark efter vor opfattelse burde tilråde Forbundsrepublikken Tyskland at føre i stedet for blot at gentage den øjeblikkelige vesttyske formel. Det skal indrømmes, at en sådan politik kræver dristighed, men den strider i hvert fald ikke mod princippet om, at Danmark skal gå ind for veje og muligheder i den internationale politik, som svarer til realiteterne. Der er måske endda noget helt Tyge Dahlgaardsk over en sådan politik.

Jeg har opholdt mig meget længe ved det tyske spørgsmål, fordi det efter min opfattelse er det centrale sikkerhedspolitiske problem i Europa i dag. Hvis det først løses, er de væsentlige hindringer fjernet for en bred europæisk afspænding.

Her overrasker det mig, at udenrigsministeren kan mene, at de militære blokke har bidraget til afspænding i vor verdensdel, så meget mere, som det netop er ganske klart, at militærblokkene må bære hovedansvaret for, at Tysklandsspørgsmålet ikke blev løst i løbet af 1950'erne. Det var NATO-magternes ønske om at indrulle helst hele Tyskland og i hvert fald Vesttyskland i NATO, som var den afgørende hindring dengang. Senere har Bonn kunnet benytte allianceforholdet til at påkalde sig en solidaritet, som har vanskeliggjort selvstændige forholdsregler, selvstændige initiativer fra andre NATO-staters side, i dette spørgsmål. Jeg tvivler f. eks. på, at Danmark har ret megen bevægelsesfrihed i Tysklandspolitikken i spørgsmålet om DDR, i spørgsmålet om Oder-Neisse grænsen, simpelt hen fordi vi via NATO og på anden måde har bundet os så stærkt til den øjeblikkelige officielle politik i Bonn.

Jeg skal slet ikke benægte, at der er sket en betydelig afspænding i Europa gennem de senere år, men det skyldes efter min opfattelse ikke blokkene, men den almene magtbalance mellem supermagterne og den gensidige anerkendelse af, at modparten — den sovjetiske såvel som den amerikanske — ikke vil acceptere nogen ændring i status

quo, i tingenes nuværende tilstand. Det så man i 1956, da amerikanerne blev stående med gevær ved fod foran den ungariske grænse, og vi så det i 1958-60, da den megen sovjetiske sabelraslen omkring Vestberlin endte med, at ultimatummerne blev glemt og forsvandt. Men en afspænding, som bygger på magtbalancen mellem Moskva og Washington, er ikke sund i sig selv, den er usikker og kan når som helst bryde sammen; den giver os højst et pusterum, og det pusterum må man bruge til at skabe bedre løsninger i, og lige så lidt som militærblokkene har været egnet hertil i den forløbne tid, vil de være egnet til det i den kommende tid.

Det instrument, der virkelig kan fremme og sikre en afspænding i Europa, er et bredt europæisk sikkerhedssystem. Vi er særdeles tilfredse med, at regeringen for første gang opstiller et sådant sikkerhedssystem som målsætningen for Danmarks europæiske politik. Heri er vi ganske enige. Vi er også enige i, at dette sikkerhedsarrangement må skabes i forståelse med både Sovjet og De Forenede Stater; hvis man forestiller sig det som et garantisystem, kan man ikke tænke sig det realiseret, uden at begge supermagter er med blandt garanterne.

Jeg må føje til, at det efter vor opfattelse ligger i sagens natur, at et sådant sikkerhedsarrangement må indebære militær nedrustning i de enkelte europæiske stater, sådan at der ikke bliver tale om skabelse af en ny militær magtblok omfattende både NATO og Warszawapagten og — det ville være en næsten naturlig konsekvens — med brod mod resten af verden, i realiteten altså mod u-landene. Men det er næppe noget, som vi er uenige om. Derimod kan socialistisk folkeparti, som det er fremgået af det, jeg har sagt, ikke tiltræde den opfattelse, at de eksisterende alliancer er gode veje, der fører frem til dette mål. Alliancerne kan måske nok stabilisere, men det, de stabiliserer, det, de fastfryser, er den givne grad af spænding eller afspænding; når det drejer sig om at sætte bevægelse i afspændingen, har alliancerne hidtil virket som bremseklodder, og der er al grund til at tro, at det vil de også gøre fremover.

I den forbindelse forekommer behandlingen af NATO i udenrigsministerens redogørelse os heller ikke at være fuldt tilfredsstillende. Der er, helt bortset fra den prin-